

ಶ್ರೀಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ
ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

ಶ್ರೀ ರಂಗರಾಮಾನುಜ ಮಹಾದೇಶಿಕನ್

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

ಶ್ರೀಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ರಾಮಾನುಜಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಮತೇ ನಿಗಮಾಂತಮಹಾದೇಶಿಕಾಯ ನಮಃ

ಶ್ರೀಸೀತಾಲಕ್ಷ್ಮಣಭರತಶತ್ರುಘ್ನಹನುಮತ್ಸಮೇತ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರ ಪರಬ್ರಹ್ಮಣೇ ನಮಃ

॥ ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ॥

ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಗಚ್ಛನ್ ಶ್ರೀರಾಮೋ ಸೀತಾಂ ಮಾರ್ಗಸ್ಥಾನಾನ್ಯದರ್ಶಯತ್

ಅನುಜ್ಞಾತಂ ತು ರಾಮೇಣ ತದ್ ವಿಮಾನಮನುತ್ತಮಂ |

ಹಂಸಯುಕ್ತಂ ಮಹಾನಾದಮುತ್ಪಪಾತ ವಿಹಾಯಸಂ || 6.123.1 ||

ಪಾತಯಿತ್ವಾ ತತಶ್ಚಕ್ಷುಃ ಸರ್ವತೋ ರಘುನಂದನಃ |

ಅಬ್ರವೀನ್ಮೈಥಿಲೀಂ ಸೀತಾಂ ರಾಮಃ ಶಶಿನಿಭಾನನಾಂ || 6.123.2 ||

ಕೈಲಾಸಶಿಖರಾಕಾರೇ ತ್ರಿಕೂಟಶಿಖರೇ ಸ್ಥಿತಾಂ |

ಲಂಕಾಮೀಕ್ಷಸ್ವ ವೈದೇಹಿ ನಿರ್ಮಿತಾಂ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಣಾ || 6.123.3 ||

ಏತದಾಯೋಧನಂ ಪಶ್ಯ ಮಾಂಸಶೋಣಿತಕರ್ದಮಂ |

ಹರೀಣಾಂ ರಾಕ್ಷಸಾನಾಂ ಚ ಸೀತೇ ವಿಶಸನಂ ಮಹತ್ || 6.123.4 ||

ಏಷ ದತ್ತವರಃ ಶೇತೇ ಪ್ರಮಾಥೀ ರಾಕ್ಷಸೇಶ್ವರಃ |

ತವ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ನಿಹತೋ ರಾವಣೋ ಮಯಾ || 6.123.5 ||

ಕುಂಭಕರ್ಣೋಽತ್ರ ನಿಹತಃ ಪ್ರಹಸ್ತಶ್ಚ ನಿಶಾಚರಃ |

ಧೂಮ್ರಾಕ್ಷಶ್ಚಾತ್ರ ನಿಹತೋ ವಾನರೇಣ ಹನೂಮತಾ || 6.123.6 ||

ವಿದ್ಯುನ್ಮಾಲೀ ಹತಶ್ಚಾತ್ರ ಸುಷೇಣೇನ ಮಹಾತ್ಮನಾ |

ಲಕ್ಷ್ಮಣೇನೇಂದ್ರಜಿಚ್ಛಾತ್ರ ರಾವಣಿರ್ನಿಹತೋ ರಣೇ || 6.123.7 ||

ಅಂಗದೇನಾತ್ರ ನಿಹತೋ ವಿಕಟೋ ನಾಮ ರಾಕ್ಷಸಃ |
ವಿರೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ದುಷ್ಪ್ರೇಕ್ಷೋ ಮಹಾಪಾರ್ಶ್ವಮಹೋದರೌ || 6.123.8 ||

ಅಕಂಪನಶ್ಚ ನಿಹತೋ ಬಲಿನೋಽನ್ಯೇ ಚ ರಾಕ್ಷಸಾಃ |
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚಾತಿಕಾಯಶ್ಚ ದೇವಾಂತಕನರಾಂತಕೌ || 6.123.9 ||

ಯುದ್ಧೋನ್ಮತ್ತಶ್ಚ ಮತ್ತಶ್ಚ ರಾಕ್ಷಸಪ್ರವರಾವುಭೌ |
ನಿಕುಂಭಶ್ಚೈವ ಕುಂಭಶ್ಚ ಕುಂಭಕರ್ಣಾತ್ಮಜೌ ಬಲೀ || 6.123.10 ||

ವಜ್ರದಂಷ್ಟ್ರಶ್ಚ ದಂಷ್ಟ್ರಶ್ಚ ಬಹವೋ ರಾಕ್ಷಸಾ ಹತಾಃ |
ಮಕರಾಕ್ಷಶ್ಚ ದುರ್ಧರ್ಷೋ ಮಯಾ ಯುಧಿ ನಿಪಾತಿತಃ || 6.123.11 ||

ಅಕಂಪನಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಶೋಣಿತಾಕ್ಷಶ್ಚ ವೀರ್ಯವಾನ್ |
ಯೂಪಾಕ್ಷಶ್ಚ ಪ್ರಜಂಘಶ್ಚ ನಿಹತೌ ತು ಮಹಾಹವೇ || 6.123.12 ||

ವಿದ್ಯುಜ್ವಿಹ್ವೋಽತ್ರ ನಿಹತೋ ರಾಕ್ಷಸೋ ಭೀಮದರ್ಶನಃ |
ಯಜ್ಞಶತ್ರುಶ್ಚ ನಿಹತಃ ಸುಪ್ತಘ್ನಶ್ಚ ಮಹಾಬಲಃ || 6.123.13 ||

ಸೂರ್ಯಶತ್ರುಶ್ಚ ನಿಹತೋ ಬ್ರಹ್ಮಶತ್ರುಸ್ತಥಾಪರಃ |
ಅತ್ರ ಮಂದೋದರೀ ನಾಮ ಭಾರ್ಯಾ ತಂ ಪರ್ಯದೇವಯತ್ || 6.123.14 ||

ಸಪತ್ನೀನಾಂ ಸಹಸ್ರೇಣ ಸಾಗ್ರೇಣ ಪರಿವಾರಿತಾ |
ಏತತ್ ತು ದೃಶ್ಯತೇ ತೀರ್ಥಂ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ವರಾನನೇ || 6.123.15 ||

ಯತ್ರ ಸಾಗರಮುತ್ತೀರ್ಯ ತಾಂ ರಾತ್ರಿಮುಷಿತಾ ವಯಂ |
ಏಷ ಸೇತುರ್ಮಯಾ ಬದ್ಧಃ ಸಾಗರೇ ಲವಣಾರ್ಣವೇ || 6.123.16 ||

ತವ ಹೇತೋರ್ವಿಶಾಲಾಕ್ಷಿ ನಲಸೇತುಃ ಸುದುಷ್ಕರಃ |
ಪಶ್ಯ ಸಾಗರಮಕ್ಷೋಭ್ಯಂ ವೈದೇಹಿ ವರುಣಾಲಯಂ || 6.123.17 ||

ಅಪಾರಮಿವ ಗರ್ಜಂತಂ ಶಂಖಶುಕ್ತಿಸಮಾಕುಲಂ |
ಹಿರಣ್ಯನಾಭಂ ಶೈಲೇಂದ್ರಂ ಕಾಂಚನಂ ಪಶ್ಯ ಮೈಥಿಲಿ || 6.123.18 ||

ವಿಶ್ರಮಾರ್ಥಂ ಹನುಮತೋ ಭಿತ್ತ್ವಾ ಸಾಗರಮುತ್ಥಿತಂ |
ಏತತ್ ಕುಕ್ಷೌ ಸಮುದ್ರಸ್ಯ ಸ್ಕಂಧಾವಾರನಿವೇಶನಂ || 6.123.19 ||

ಅತ್ರ ಪೂರ್ವಂ ಮಹಾದೇವಃ ಪ್ರಸಾದಮಕರೋದ್ ವಿಭುಃ |
ಏತತ್ ತು ದೃಶ್ಯತೇ ತೀರ್ಥಂ ಸಾಗರಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 6.123.20 ||

ಸೇತುಬಂಧ ಇತಿ ಖ್ಯಾತಂ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯೇನ ಚ ಪೂಜಿತಂ |
ಏತತ್ ಪವಿತ್ರಂ ಪರಮಂ ಮಹಾವಾತಕನಾಶನಂ || 6.123.21 ||

ಅತ್ರ ರಾಕ್ಷಸರಾಜೋಽಯಮಾಜಗಾಮ ವಿಭೀಷಣಃ |
ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ || 6.123.22 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ಪುರೀ ರಮ್ಯಾ ಯತ್ರ ವಾಲೀ ಮಯಾ ಹತಃ |
ಅಥ ದೃಷ್ಟ್ವಾ ಪುರೀಂ ಸೀತಾ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ವಾಲಿಪಾಲಿತಾಂ || 6.123.23 ||

ಅಬ್ರವೀತ್ ಪ್ರಶ್ರಿತಂ ವಾಕ್ಯಂ ರಾಮಂ ಪ್ರಣಯಸಾಧ್ವಸಾ |
ಸುಗ್ರೀವಪ್ರಿಯಭಾರ್ಯಾಭಿಸ್ತಾರಾಪ್ರಮುಖತೋ ನೃಪ || 6.123.24 ||

ಅನ್ಯೇಷಾಂ ವಾನರೇಂದ್ರಾಣಾಂ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾ ಹೃಹಂ |
ಗಂತುಮಿಚ್ಛೇ ಸಹಾಯೋಧ್ಯಾಂ ರಾಜಧಾನೀಂ ತ್ವಯಾ ಸಹ || 6.123.25 ||

ಏವಮುಕ್ತೋಽಥ ವೈದೇಹ್ಯಾ ರಾಘವಃ ಪ್ರತ್ಯುವಾಚ ತಾಂ |
ಏವಮಸ್ತ್ವಿತಿ ಕಿಷ್ಕಿಂಧಾಂ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಸಂಸ್ಥಾಪ್ಯ ರಾಘವಃ || 6.123.26 ||

ವಿಮಾನಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ಸುಗ್ರೀವಂ ವಾಕ್ಯಮೇತದುವಾಚ ಹ |
ಬ್ರೂಹಿ ವಾನರಶಾರ್ದೂಲ ಸರ್ವಾನ್ ವಾನರಪುಂಗವಾನ್ || 6.123.27 ||

ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಪರಿವೃತಾಃ ಸರ್ವೇ ಹೃಯೋಧ್ಯಾಂ ಯಾಂತು ಸೀತಯಾ |
ತಥಾ ತ್ವಮಪಿ ಸರ್ವಾಭಿಃ ಸ್ತ್ರೀಭಿಃ ಸಹ ಮಹಾಬಲ || 6.123.28 ||

ಅಭಿತ್ವರಯ ಸುಗ್ರೀವ ಗಚ್ಛಾಮಃ ಪ್ಲವಗಾಧಿಪ |
ಏವಮುಕ್ತಸ್ತು ಸುಗ್ರೀವೋ ರಾಮೇಣಾಮಿತತೇಜಸಾ || 6.123.29 ||

ವಾನರಾಧಿಪತಿಃ ಶ್ರೀಮಾಂಸೈಶ್ಚ ಸರ್ವೈಃ ಸಮಾವೃತಃ |
ಪ್ರವಿಶ್ಯಾಂತಃಪುರಂ ಶೀಘ್ರಂ ತಾರಾಮುದ್ವೀಕ್ಷ್ಯ ಸೋಽಬ್ರವೀತ್ || 6.123.30 ||

ಪ್ರಿಯೇ ತ್ವಂ ಸಹ ನಾರೀಭಿರ್ವಾನರಾಣಾಂ ಮಹಾತ್ಮನಾಂ |
ರಾಘವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ಮೈಥಿಲೀಪ್ರಿಯಕಾಮ್ಯಯಾ || 6.123.31 ||

ತ್ವರ ತ್ವಮಭಿಗಚ್ಛಾಮೋ ಗೃಹ್ಯ ವಾನರಯೋಷಿತಃ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ದರ್ಶಯಿಷ್ಯಾಮಃ ಸರ್ವಾ ದಶರಥಸ್ತ್ರಿಯಃ || 6.123.32 ||

ಸುಗ್ರೀವಸ್ಯ ವಚಃ ಶ್ರುತ್ವಾ ತಾರಾ ಸರ್ವಾಂಗಶೋಭನಾ |
ಆಹೂಯ ಚಾಬ್ರವೀತ್ ಸರ್ವಾ ವಾನರಾಣಾಂ ತು ಯೋಷಿತಃ || 6.123.33 ||

ಸುಗ್ರೀವೇಣಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾ ಗಂತುಂ ಸರ್ವೈಶ್ಚ ವಾನರೈಃ |
ಮಮ ಚಾಪಿ ಪ್ರಿಯಂ ಕಾರ್ಯಮಯೋಧ್ಯಾದರ್ಶನೇನ ಚ || 6.123.34 ||

ಪ್ರವೇಶಂ ಚೈವ ರಾಮಸ್ಯ ಪೌರಜಾನಪದೈಃ ಸಹ |
ವಿಭೂತಿಂ ಚೈವ ಸರ್ವಾಸಾಂ ಸ್ತ್ರೀಣಾಂ ದಶರಥಸ್ಯ ಚ || 6.123.35 ||

ತಾರಯಾ ಚಾಭ್ಯನುಜ್ಞಾತಾಃ ಸರ್ವಾ ವಾನರಯೋಷಿತಃ |
ನೇಪಥ್ಯವಿಧಿಪೂರ್ವಂ ತು ಕೃತ್ವಾ ಚಾಪಿ ಪ್ರದಕ್ಷಿಣಂ || 6.123.36 ||

ಅಧ್ಯಾರೋಹನ್ ವಿಮಾನಂ ತತ್ ಸೀತಾದರ್ಶನಕಾಂಕ್ಷಯಾ |
ತಾಭಿಃ ಸಹೋತ್ಥಿತಂ ಶೀಘ್ರಂ ವಿಮಾನಂ ಪ್ರೇಕ್ಷ್ಯ ರಾಘವಃ || 6.123.37 ||

ಋಷ್ಯಮೂಕಸಮೀಪೇ ತು ವೈದೇಹೀಂ ಪುನರಬ್ರವೀತ್ |
ದೃಶ್ಯತೇಽಸೌ ಮಹಾನ್ ಸೀತೇ ಸವಿದ್ಯುದಿವ ತೋಯದಃ || 6.123.38 ||

ಋಷ್ಯಮೂಕೋ ಗಿರಿವರಃ ಕಾಂಚನೈರ್ಧಾತುಭಿರ್ವೃತಃ |
ಅತ್ರಾಹಂ ವಾನರೇಂದ್ರೇಣ ಸುಗ್ರೀವೇಣ ಸಮಾಗತಃ || 6.123.39 ||

ಸಮಯಶ್ಚ ಕೃತಃ ಸೀತೇ ವಧಾರ್ಥಂ ವಾಲಿನೋ ಮಯಾ |
ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಪಂಪಾ ನಲಿನೀ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ || 6.123.40 ||

ತ್ವಯಾ ವಿಹೀನೋ ಯತ್ರಾಹಂ ವಿಲಲಾಪ ಸುದುಃಖಿತಃ |
ಅಸ್ಯಾಸ್ತೀರೇ ಮಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ಶಬರೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ || 6.123.41 ||

ಅತ್ರ ಯೋಜನಬಾಹುಶ್ಚ ಕಬಂಧೋ ನಿಹತೋ ಮಯಾ |
ದೃಶ್ಯತೇಽಸೌ ಜನಸ್ಥಾನೇ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಸೀತೇ ವನಸ್ಪತಿಃ || 6.123.42 ||

ಜಟಾಯುಶ್ಚ ಮಹಾತೇಜಾಸ್ತವ ಹೇತೋರ್ವಿಲಾಸಿನಿ |
ರಾವಣೇನ ಹತೋ ಯತ್ರ ಪಕ್ಷಿಣಾಂ ಪ್ರವರೋ ಬಲೀ || 6.123.43 ||

ಖರಶ್ಚ ನಿಹತೋ ಯತ್ರ ದೂಷಣಶ್ಚ ನಿಪಾತಿತಃ |
ತ್ರಿಶಿರಾಶ್ಚ ಮಹಾವೀರ್ಯೋ ಮಯಾ ಬಾಣೈರಜಿಹ್ಮಗೈಃ || 6.123.44 ||

ಏತತ್ ತದಾಶ್ರಮಪದಮಸ್ಮಾಕಂ ವರವರ್ಣಿನಿ |
ಪರ್ಣಶಾಲಾ ತಥಾ ಚಿತ್ರಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಶುಭದರ್ಶನೇ || 6.123.45 ||

ಯತ್ರ ತ್ವಂ ರಾಕ್ಷಸೇಂದ್ರೇಣ ರಾವಣೇನ ಹೃತಾ ಬಲಾತ್ |
ಏಷಾ ಗೋದಾವರೀ ರಮ್ಯಾ ಪ್ರಸನ್ನಸಲಿಲಾ ಶುಭಾ || 6.123.46 ||

ಅಗಸ್ತ್ಯಸ್ಯಾಶ್ರಮಶ್ಚೈವ ದೃಶ್ಯತೇ ಕದಲೀವೃತಃ |
ದೀಪ್ತಶ್ಚೈವಾಶ್ರಮೋ ಹ್ಯೇಷ ಸುತೀಕ್ಷ್ಣಸ್ಯ ಮಹಾತ್ಮನಃ || 6.123.47 ||

ದೃಶ್ಯತೇ ಚೈವ ವೈದೇಹಿ ಶರಭಂಗಾಶ್ರಮೋ ಮಹಾನ್ |
ಉಪಯಾತಃ ಸಹಸ್ರಾಕ್ಷೋ ಯತ್ರ ಶಕ್ರಃ ಪುರಂದರಃ || 6.123.48 ||

ಅಸ್ಮಿನ್ ದೇಶೇ ಮಹಾಕಾಯೋ ವಿರಾಧೋ ನಿಹತೋ ಮಯಾ |
ಏತೇ ತೇ ತಾಪಸಾ ದೇವಿ ದೃಶ್ಯಂತೇ ತನುಮಧ್ಯಮೇ || 6.123.49 ||

ಅತ್ರಿಃ ಕುಲಪತಿಯತ್ರ ಸೂರ್ಯವೈಶ್ವಾನರೋಪಮಃ |
ಅತ್ರ ಸೀತೇ ತ್ವಯಾ ದೃಷ್ಟಾ ತಾಪಸೀ ಧರ್ಮಚಾರಿಣೀ || 6.123.50 ||

ಅಸೌ ಸುತನು ಶೈಲೇಂದ್ರಶ್ಚಿತ್ರಕೂಟಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ |
ಅತ್ರ ಮಾಂ ಕೈಕಯೀಪುತ್ರಃ ಪ್ರಸಾದಯಿತುಮಾಗತಃ || 6.123.51 ||

ಏಷಾ ಸಾ ಯಮುನಾ ರಮ್ಯಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಚಿತ್ರಕಾನನಾ |
ಭರದ್ವಾಜಾಶ್ರಮಃ ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೃಶ್ಯತೇ ಚೈಷ ಮೈಥಿಲಿ || 6.123.52 ||

ಇಯಂ ಚ ದೃಶ್ಯತೇ ಗಂಗಾ ಪುಣ್ಯಾ ತ್ರಿಪಥಗಾ ನದೀ |
ನಾನಾದ್ವಿಜಗಣಾಕೀರ್ಣಾ ಸಂಪ್ರಪುಷ್ಪಿತಕಾನನಾ || 6.123.53 ||

ಶೃಂಗವೇರಪುರಂ ಚೈತದ್ ಗುಹೋ ಯತ್ರ ಸಖಾ ಮಮ |
ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇ ಸರಯೂರ್ಯೂಪಮಾಲಿನೀ || 6.123.54 ||

ಏಷಾ ಸಾ ದೃಶ್ಯತೇ ಸೀತೇ ರಾಜಧಾನೀ ಪಿತುರ್ಮಮ |
ಅಯೋಧ್ಯಾಂ ಕುರು ವೈದೇಹಿ ಪ್ರಣಾಮಂ ಪುನರಾಗತಾ || 6.123.55 ||

ತತಸ್ತೇ ವಾನರಾಃ ಸರ್ವೇ ರಾಕ್ಷಸಾಃ ಸವಿಭೀಷಣಾಃ |
ಉತ್ಪತ್ಯೋತ್ಪತ್ಯ ಸಂಹೃಷ್ಟಾಸ್ತಾಂ ಪುರೀಂ ದದೃಶುಸ್ತದಾ || 6.123.56 ||

ತತಸ್ತು ತಾಂ ಪಾಂಡುರಹರ್ಮ್ಯಮಾಲಿನೀಂ
ವಿಶಾಲಕಕ್ಷ್ಯಾಂ ಗಜವಾಜಿಭಿವೃತಾಂ |
ಪುರೀಮಪಶ್ಯನ್ ಪ್ಲವಗಾಃ ಸರಾಕ್ಷಸಾಃ
ಪುರೀಂ ಮಹೇಂದ್ರಸ್ಯ ಯಥಾಮರಾವತೀಂ || 6.123.57 ||

|| ಇತ್ಯಾರ್ಷೇ ಶ್ರೀಮದ್ರಾಮಾಯಣೇ ವಾಲ್ಮೀಕೀಯೇ ಆದಿಕಾವ್ಯೇ ಯುದ್ಧಕಾಂಡೇ
ತ್ರಯೋವಿಂಶತ್ಯಧಿಕಶತತಮಃ ಸರ್ಗಃ ||